

Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið
Sölvhóls götu 7
101 Reykjavík

Sent á samráðsgátt

Reykjavík, 16. september 2019

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til laga um landshöfuðlénið .is

Samtök atvinnulífsins (SA) og Samtök iðnaðarins (SI) (samtökin), hafa tekið til umsagnar drög að frumvarpi til laga um íslensk landshöfuðlén sem birt var á samráðsgátt stjórnvalda 30. ágúst 2019.

Í frumvarpinu er byggt á því að hlutverk stjórnvalda í lýðræðisþjóðfélögum sé að stuðla að því að innviðir samfélagsins séu með þeim hætti að þjóðfélagið starfi sem best. Einnig er lagt til að markmið frumvarpsins verði að stuðla að öruggum, hagkvæmum og skilvirkum aðgangi að íslenskum landshöfuðlénum og að tryggja tengsl þeirra við Ísland. Við markmiðssetningu frumvarpsins var einkum litið til öryggis- og skilvirkinnssjónarmiða sem eiga m.a. að stuðla að því að takmarka rekstrartruflanir. Samtökin taka undir þessi sjónarmið og ítreka mikilvægi þess að heildstæð umgjörð sé sett utan um landshöfuðlénið .is. Á hinn bóginn er mikilvægt að lögin stuðli í raun að því að takmarka rekstrarhindranir en valdi þeim ekki með of íþyngjandi reglusetningu. Það er grundvallaratriði í nánast öllum fyrirtækjarekstri í dag að starfsemi sé vel sýnileg á internetinu.

Samtökin vilja því koma á framfæri nokkrum athugasemdum við einstakar greinar frumvarpsins sem miða að því að tryggja samkeppnishæfni íslensks atvinnulífs.

1. Almenn heimild

Í 2. mgr. 6. gr. frumvarpsins er að finna skilyrði sem þarf að uppfylla til að fá réttindi til að starfa sem skráningarstofa. Í g-lið ákvæðisins er áskilnaður um að framkvæmdastjórar og meiri hluti stjórnarmanna skuli vera með lögheimili hér á landi. Að mati samtakanna er hér um að ræða of íþyngjandi skilyrði fyrir heimild til reksturs skráningarstofu. Í athugasemdum við 6. gr. í greinargerð er þetta ekki rökstutt með neinum hætti. Að mati samtakanna er nægilegt að lögheimili lögaðilans sé á Íslandi, líkt og kemur fram í c-lið 2. mgr. 6. gr. Ekki verður séð hverju það breytir þó framkvæmdastjórar og meirihluti stjórnarmanna séu með lögheimili hér á landi.

Í þessu samhengi er vert að skoða drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum nr. 34/1991 um fjárfestingu erlendra aðila í atvinnurekstri, sem birt var á samráðsgátt stjórnvalda 9. september sl. Til efni frumvarpsins er rakið til athugasemda Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA) vegna skilyrða um búsetu og heimilisfesti framkvæmdastjóra og stjórnenda í íslenskum atvinnufyrirtækjum. ESA hefur gert athugasemd við núgildandi kröfu um að framkvæmdastjórar og meirihluti stjórnarmanna í íslenskum atvinnufyrirtækjum sem eru ríkisborgarar Færeyja, EES-ríkja eða EFTA-ríkja þurfi að vera búsettir í aðildarríkjum EES-samningsins, aðildarríkjum EFTA eða í Færeyjum. ESA hefur bent á að þetta skilyrði um búsetu stjórnarmanna og framkvæmdastjóra í íslenskum fyrirtækjum sé ekki í samræmi við EES-samninginn, n.t.t. er skilyrðið talið brjóta gegn staðfesturéttinum. Skilyrðið, eins og það er orðað í g-lið 2. mgr. 6. gr. frumvarpsins er því í andstöðu við EES-samninginn og gengur lengra

en þær kröfur sem urðu tilefni athugasemda ESA þar sem þess er krafist að framkvæmdastjórar og stjórnarmenn skuli einungis vera með lögheimili á Íslandi en ekki á EES-svæðinu, í EFTA ríkjum eða Færeyjum.

2. Réttindi og skyldur rétthafa

Í 1. mgr. 12. gr. frumvarpsins segir að rétthafi léns sem skráð er undir íslensku landshöfuðléni hafi einkaafnotarétt af hinu skráða léni meðan það uppfyllir reglur skráningarstofu og hefur ekki verið afskráð. Í 40. gr. reglna ISNIC um lénaskráningu er fjallað um úrskurðarnefnd ISNIC og að hún úrskurði m.a. á grundvelli þeirrar efnisreglu, að skráður rétthafi verði ekki talinn eiga rétt til ákveðins léns ef nánar tilgreind atriði eigi við. Í fyrsta lagi ef lén er eins og skrásett vörumerki sem orðmerki hjá Hugverkastofu, sem skráð var áður en lénið var skráð, í öðru lagi ef sá sem lénið skráði hefur ekki lögmeata hagsmuni af notkun lénsins og í þriðja lagi ef sá sem lénið skráði var ekki í góðri trú um rétt sinn til lénsins þegar það var skráð. Að mati samtakanna þurfa löggin að innihalda ákvæði þar sem tekin verða af öll tvímæli um rétt þeirra sem eiga skráð vörumerki til sambærilegra léna og að öðrum aðilum sé óheimilt að skrá slík lén. Samtökin telja að löggjöfin þurfi að vera skýr um þetta atriði en annað verður ekki ráðið af 12. gr. frumvarpsdraganna en að þar sé eingöngu verið að skerpa á því atriði að skráning léns feli ekki í sér eignarétt á léninu heldur einkaafnotarétt.

3. Eftirlit

Í 13. gr. frumvarpsdraganna segir að Póst- og fjarskiptastofnun fari með eftirlit með framkvæmd laganna. Ekki er gert ráð fyrir umfangsmiklu eftirliti og eru samtökin hlynnt þeirri skipan sem lögð er til með ákvæðinu. Hins vegar vantar í frumvarpið hvert rétthafar og skráningarstofur geta leitað með ágreining síni á milli. Samkvæmt núgildandi fyrirkomulagi starfar úrskurðarnefnd léna á grundvelli IX. kafla reglna ISNIC um lénaskráningu. Ef ætlunin er að viðhalda sambærilegu fyrirkomulagi er eðlilegt að það komi fram í lögum. Hins vegar er það mat samtakanna að betur fari á því að rétthafar og skráningarstofur þurfi eingöngu að eiga samskipti við eitt stjórnvald. Ef Póst- og fjarskiptastofnun fer með eftirlit og úrskurðar um viðurlög við brotum á lögum um landshöfuðlén, Neytendastofa úrskurðar um atriði sem heyra undir lög nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu og enn annað stjórnvald eða óháð nefnd úrskurðar um ágreiningsmál sem koma upp hjá rétthöfum og skráningarstofum, þá er kerfið orðið of flókið. Best fer á því ef fyrirtæki og borgarar þurfa að eiga við eina stofnun en fyrir liggur að of flókið regluverk og boðleiðir geta beinlínis dregið úr hagvexti. Í stjórnarsáttmála ríkisstjórnarinnar segir að átak verði gert í einföldun regluverks í þágu almennings og atvinnulífs. Þetta markmið ber alltaf að hafa í huga við setningu nýrra reglna sem geta haft áhrif á samkeppnishæfni íslensks atvinnulífs.

4. Forkaupsréttur

Í bráðabirgðaákvæði I er lagt til að ríkissjóður fái forkaupsrétt að öllum hlutum í félaginu, Internet á Íslandi hf., ISNIC, kt. 660595-2449. Samkvæmt skýringum við frumvarpið er ákvæðið sett með þeim tilgangi að koma í veg fyrir að félagið verði selt úr landi. Þrátt fyrir það er tekið fram að ákvæðið komi ekki í veg fyrir að ríkissjóður nýti rétt sinn ef fyrirtækið skiptir um eigendur hér innanlands. Þessi skýring gengur beinlínis í berhöggið við téðan tilgang ákvæðisins. Ákvæðið felur í sér mjög víðtækt inngrip í meginregluna um samningafrelsi. Meginreglan felur m.a. í sér frelsi til þess að ákveða við hvern viðkomandi vill ganga til samninga við og hafa takmarkanir á henni ekki talist heimilar nema brýnir almannahagsmunir krefjist þess.

Jafnframt felur ákvæðið í sér takmörkun á eignaréttindum, en forkaupsréttur ríkisins á öllum hlutum félagsins gerir sölu þess erfiðari en ella. Lögbundinn forkaupsréttur telst almennt til almennra takmarkana á eignarrétti. Talið hefur verið að af 1. mgr. 72. gr. stj.skr. megi leiða ólögfasta stjórnskipunarreglu um almennar takmarkanir. Samkvæmt henni þurfa allar takmarkanir á eignarrétti að hafa stoð í lögum og þær þurfa að vera grundvallaðar á almannahagsmunum. Markmið eignaskerðingar þarf því að styðjast við almannahagsmuni, en jafnframt þarf að gæta þess að eignaskerðingin sé ekki úr hófi til að ná því markmiði sem löggjafinn stefnir að.

Ekki hefur verið sýnt fram á þau öryggissjónarmið og þá almannahagsmuni sem hér búa að baki og réttlæta svo víðtækt inngríp, né hvernig sala fyrirtækisins hér innanlands ógni þeim sjónarmiðum. Því verður að telja ákvæðið gangi töluvert lengra en markmið löggjafans var, að koma í veg fyrir að félagið verði selt úr landi.

SA og SI óska því eftir betur ígrunduðum rökstuðningi til þess að fallast megi á svo íþyngjandi regluverk.

Virðingarfyllt,
f.h. Samtaka atvinnulífsins

Heiðrún Björk Gísladóttir

f.h. Samtaka iðnanaðarins

Edda Björk Ragnarsdóttir